

<https://tijdschrift-holland.nl/symposium-hollandse-krijgsgevangenen-29-september-2017/>

Symposium | Hollandse Krijgsgevangenen op **29 september 2017**

Op vrijdag 29 september jl. organiseerde Holland, in samenwerking met 'Mars et Historia' en 'Museum Vlaardingen', een symposium over Hollandse krijgsgevangenen ter gelegenheid van het verschijnen van een gelijknamig nummer. Militair historicus Corstiaan Prince MA was aanwezig en deed verslag van deze middag.

16.35 uur Een interview met **Piet Kamphuis** (oud-directeur van Nederlands Instituut voor Militaire Historie) door Carin Gaemers en Rolf de Winter. "Onderzoek naar oorlogsmisdaden gepleegd tijdens de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog"

Overname van tekst van de website.

Een onderwerp dat de komende jaren ongetwijfeld niet hoeft te vrezen voor een gebrek aan belangstelling, is het omvangrijke onderzoek dat momenteel plaatsvindt naar oorlogsmisdaden tijdens de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog. In een vraagsprek met Carin Gaemers (redactie Holland) en Rolf de Winter (voorzitter Mars et Historia) gaf **Piet Kamphuis**, sinds kort oud-directeur van **het NIMH** [Nederlands Instituut voor Militaire Historie, red.], een boeiend inkijkje in het besluitvormingsproces dat ertoe leidde dat het kabinet in 2016 groen licht gaf voor een diepgravend onderzoek naar het geweld dat zich afspeelde tijdens de dekolonisatieoorlog in Indonesië tussen 1945 en 1950.

Bij dit onderzoek werkt het NIMH samen het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KILTV) en het NIOD. Kamphuis beschreef het moeizame proces dat zich jarenlang achter de schermen afspeelde, waarbij de politiek in Den Haag er langzaam van doordrongen raakte dat de tijd rijp is voor een omvangrijk onderzoek naar het gewelddadige optreden in Indonesië.

In de vorige eeuw hebben historici als Lou de Jong en Cees Fasseur (de Excessennota uit 1969) al geschreven over het ontspoorde geweld van het dekolonisatieproces en recentelijk verscheen de lijvige studie van Rémy Limpach, De brandende kampongs van Generaal Spoor (NB: geen woord over dat Limpach sinds 2014 werkte bij het NIMH en dat zijn "onderzoek" gefinancierd werd door de Swiss Science Foundation).

Maar nog niet eerder zijn op deze schaal de kennis en onderzoekscapaciteit van verschillende onderzoeksinstituten gebundeld, waardoor kruisbestuiving tussen verschillende disciplines mogelijk wordt.

Kamphuis vindt het een hoopvol teken dat Nederland eindelijk kritisch naar dit deel van zijn koloniale verleden durft te kijken. Hij hoopt dat het onderzoek zal leiden tot een beter inzicht in de dynamiek van het dekolonisatieproces, waarin meerdere conflicten tegelijk aan de gang waren.

Bij het onderzoek zijn ook Indonesische wetenschappers betrokken, zodat ook deze kant van het verhaal aan bod komt. Hier zitten wel haken en ogen aan. Vanuit de Indonesische overheid is er weinig animo om kritisch naar het eigen verleden te kijken. Liever houdt Jakarta de nationale mythe in stand van een massale opstand tegen de Nederlanders. Dat er tussen 1945 en 1950 niet alleen tegen de Nederlanders werd gestreden, maar dat ook sprake was van grootschalig (onderling) geweld tegen vermeende collaborateurs, communisten en andere etnische groeperingen, doet afbreuk aan deze nationale mythe. Het wordt een grote uitdaging voor het onderzoeksteam om dit complexe verhaal, dat vele lagen kent, in kaart te brengen.

Deze periode ligt ook nog altijd zeer gevoelig in de Nederlandse samenleving, denk aan de Indiëveteranen of de slachtoffers van de Bersiap-periode. De onderzoekers dragen daarom volgens Kamphuis een grote verantwoordelijkheid. De resultaten van hun onderzoek zullen ongetwijfeld veel media-aandacht krijgen en sterke emoties oproepen binnen de maatschappij, maar Kamphuis is ervan overtuigd dat de kwaliteit van het onderzoek dusdanig zal zijn dat de uitkomsten een stevig debat kunnen weerstaan.